

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D., a Mgr. Jana Jirásky, Ph.D., v právní věci

žalobkyně: **H. S.**
sídlem K. 42, B.
zastoupená JUDr. Leonou Grumlíkovou, advokátkou
sídlem Údolní 61, Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 3, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 3. 2023, č. j. JMK 40570/2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Shrnutí podstaty věci

1. Žalobkyně se žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Židlochovice ze dne 23. 5. 2022, č. j. Mzi-OD/5355/2022/KI.
2. Městský úřad uznal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku podle § 42b odst. 1 písm. u) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. Přestupek měl spočívat v tom, že žalobkyně dne 4. 3. 2022 jako provozovatelka nákladního motorového vozidla (na dálnici D52, na odpočívadle „U Toma“) provozovala vozidlo, které při nízkorychlostním vážení překročilo největší povolenou hmotnost na dvojnápravě [jak je stanovena v § 5 odst. 1 písm. c) bod 3 vyhlášky Ministerstva dopravy č. 209/2018 Sb., o hmotnostech, rozměrech a spojitelnosti vozidel] nejméně o 1,304 t. Za tento přestupek byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 5 000 Kč.

II. Shrnutí procesního postojů žalobkyně

3. Žalobkyně považuje napadená rozhodnutí za nezákonná, neboť správní orgány při svém rozhodování nezohlednily § 43 odst. 5 zákona o pozemních komunikacích. K pojmu sypký materiál pak žalobkyně odkázala na § 51e vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, ve znění po novele provedené vyhláškou č. 208/2018 Sb. Motorové vozidlo provozované žalobkyní převáželo dne 4. 3. 2022 zeminu, tedy sypký materiál. Žalobkyně je tak přesvědčena o tom, že se svým jednáním nedopustila přestupku podle § 42b odst. 1 písm. u) zákona o pozemních komunikacích.
4. Ze shora uvedených důvodů žalobkyně navrhuje, aby zdejší soud napadené i jemu předcházející rozhodnutí zrušil. Na svém procesním postoji setrvala po celou dobu řízení před zdejším soudem.

III. Shrnutí procesního postojů žalovaného

5. Žalovaný uvádí, že tvrzení žalobkyně není pravdivé. Žalobkyně na § 43 odst. 5 zákona o pozemních komunikacích poukazovala již v odvolání a žalovaný se na str. 3 napadeného rozhodnutí s danou námitkou řádně vypořádal. Žalobkyně přitom argumentaci žalovaného nevyvrací ani neuvádí, proč ji nepovažuje za správnou. Žalovaný se tak může stěžít relevantně vyjádřit k obecným námitkám žalobkyně. Žalovaný má za to, že napadená rozhodnutí jsou v souladu se zákonem.
6. Žalovaný se domnívá, že žaloba není důvodná, a proto navrhuje, aby ji zdejší soud zamítl. Na svém procesním postoji setrval během celého řízení před zdejším soudem.

IV. Posouzení věci

7. Žaloba byla podána včas (§ 72 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního /dále jen „s. ř. s.“/), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
8. Zdejší soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná; rozhodoval bez jednání za splnění podmínek podle § 51 s. ř. s.

9. Podle § 42b odst. 1 písm. u) zákona o pozemních komunikacích právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že jako provozovatel vozidla nebo jízdní soupravy provozuje vozidlo nebo jízdní soupravu, u nichž bylo kontrolním vážením zjištěno nedodržení hodnot nebo podmínek stanovených zákonem o silničním provozu.
10. Podle § 5 odst. 1 písm. c) bod 3 vyhlášky č. 209/2018 Sb. hodnoty hmotností na nápravu, skupinu náprav vozidla a jízdních souprav včetně nákladu, jejichž překročení ohrožuje bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo stav pozemní komunikace, činí u dvojnápravy motorových vozidel součet zatížení obou náprav dvojnápravy při jejím dílčím rozvoru od 1,3 m a méně než 1,8 m – 18,00 t.
11. Podle § 23 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, se na odpovědnost podnikající fyzické osoby za přestupek použijí obdobně ustanovení § 20 a 21, s výjimkou § 20 odst. 1 a 2 a odst. 4 písm. a) a b).
12. Podle § 21 odst. 1 téhož zákona právnická osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila.
13. Podle § 42a odst. 4 písm. c) zákona o pozemních komunikacích se řidič vozidla dopustí přestupku tím, že řídí vozidlo nebo jízdní soupravu, u nichž bylo kontrolním vážením zjištěno nedodržení hodnot nebo podmínek stanovených zákonem o silničním provozu.
14. Podle § 43 odst. 5 věty druhé zákona o pozemních komunikacích není řidič dále odpovědný za přestupek podle § 42a odst. 4 písm. c), pokud bylo při kontrolním vážení zjištěno pouze nedodržení hodnot pro rozložení hmotnosti na nápravy, skupiny náprav, kola nebo skupiny kol stanovených zákonem o silničním provozu a řidič prokázal, že byl přepravován pouze sypký materiál, jehož pohybu během přepravy nemohl bez nepřiměřených opatření zabránit.
15. Podle § 51e vyhlášky č. 104/1997 Sb. lze za sypký materiál považovat seskupení oddělitelných pevných, volně ložených zrn, která se mohou při přepravě vlivem působení setrvačných sil a vibrací volně pohybovat v ložném prostoru vozidla.
16. Vzhledem k obsahu podané žaloby zdejší soud musí předeslat, že řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je ovládáno dispoziční zásadou a soud je v zásadě vázán žalobními body. Je to tedy žalobkyně, kdo vymezuje rozsah soudního přezkumu napadeného rozhodnutí a kdo musí v žalobě předestřít polemiku se závěry žalovaného správního orgánu. Soud při přezkumu nemůže tuto roli převzít, neboť by tak vykročil ze svého nestranného postavení. Jeho úkolem není domýšlet za žalobkyni důvody nezákonnosti v postupu či závěrech správního orgánu. Z tohoto důvodu platí, že obsah a kvalita žaloby předurčuje obsah rozhodnutí soudu. Uvedení konkrétních žalobních bodů zpravidla nelze nahradit obecnými floskulemi, ani zopakováním námitek uplatněných v předchozích podáních nebo pouhým odkazem na tato podání. Povinností žalobkyně je sdělit, z jakých důvodů považuje závěry žalovaného správního orgánu za nezákonné, nikoliv pouze vyjádřit obecný nesouhlas s napadeným rozhodnutím.
17. Žalobkyně uvádí, že napadená rozhodnutí považuje za nezákonná, neboť správní orgány nevzaly do úvahy § 43 odst. 5 zákona o pozemních komunikacích. K tomu dodává, že v posuzované věci převážný materiál (zeminu) je třeba považovat za sypký materiál ve smyslu § 51e vyhlášky č. 104/1997 Sb.

18. Jak však správně ve vyjádření k žalobě uvedl žalovaný, tvrzení žalobkyně není pravdivé. Žalobkyně obdobnou obecnou argumentaci vznesla již v podaném odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí a žalovaný ji v napadeném rozhodnutí řádně vypořádal.
19. Na str. 3 napadeného rozhodnutí uvedl, že „zproštění odpovědnosti za přestupek v ust. § 43 odst. 5 se vztahuje jednoznačně na řidiče a nikoli na provozovatele vozidla, kterým je podnikající fyzická osoba. Zproštění odpovědnosti právnické osoby za přestupek upravuje ust. § 21 zákona odpovědnosti za přestupky (odst. (1) Právnická osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila) a dle ust. § 23 odst. 1 tohoto zákona se na odpovědnost podnikající fyzické osoby za přestupek toto ustanovení použije obdobně. Liberační důvody jsou tedy upraveny zákonem samostatně pro řidiče a samostatně pro právnické a podnikající fyzické osoby, použít v daném případě analogicky ust. § 43 odst. 5 zákona o pozemních komunikacích proto nelze. Pokud jde o převážený materiál, pak dle odvolacího orgánu zeminu za sypký materiál tak, jak je prezentován v ust. § 51e vyhl. 104/1997 Sb. v platném znění, považovat nelze: Za sypký materiál lze považovat seskupení oddělitelných pevných, volně ložených zrn (toto však zemina nesplňuje), která se mohou při přepravě vlivem působení setrvačných sil a vibrací volně pohybovat v ložném prostoru vozidla. Odvolací orgán dále odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 61/2016 - 34, který konstatoval: „Pouhá skutečnost, že byl přepravován sypký materiál, který se během jízdy přesunuje a zatěžuje nápravu vozidla nad hranici největší povolené hmotnosti, ještě nezakládá liberační důvod podle ust. § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích (ve znění účinném do 30. 12. 2015 - Právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila) a nezabavuje provozovatele vozidla odpovědnosti za předmětný správní delikt. Toto ustanovení totiž předpokládá, aby osoba, která se správního deliktu dopustila, vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila. Skutečnost, že byl přepravován sypký materiál, který se během jízdy přesunuje, sama o sobě nemůže obstát.“ Vzhledem k výše uvedenému KrÚ JMK tedy uzavírá, že existenci liberačního důvodu v daném případě neshledal.“
20. Není tedy pravdou, že správní orgány nezohlednily § 43 odst. 5 zákona o pozemních komunikacích. Jak potom ve vyjádření k žalobě žalovaný rovněž správně uvedl, žalobkyně argumentaci žalovaného žádným způsobem nerozporuje. Není tak zřejmé, proč postup žalovaného považuje za nezákonný – žalobkyně neuvádí, z jakého důvodu mělo být v posuzované věci aplikováno zmiňované ustanovení. Naopak žalovaný řádně odůvodnil, proč dané ustanovení na posuzovanou věc nedopadá.
21. Zdejší soud považuje za vhodné (nad rámec uplatněného „žalobního bodu“) konstatovat, že úvaha žalovaného je rovněž v souladu se zákonem. Přestupek (řidiče vozidla) podle § 42a odst. 4 písm. c) zákona o pozemních komunikacích nelze ztotožňovat s přestupkem (právnické nebo podnikající fyzické osoby jako provozovatele vozidla) podle § 42b odst. 1 písm. u) zákona o pozemních komunikacích. U obou přestupků je rovněž nutné odlišovat „režim“ zproštění odpovědnosti. Aby se žalobkyně jako podnikající fyzická osoba zprostila odpovědnosti za v posuzované věci spáchaný přestupek musela by prokázat, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila. Břemeno tvrzení i břemeno důkazní ohledně naplnění uvedeného liberačního důvodu tedy nese žalobkyně. Žalobkyně přitom žádnou argumentaci týkající se toho, že by jako provozovatelka vynaložila nějaké úsilí (natož veškeré úsilí, které bylo možno požadovat), aby k překročení hmotnostních limitů nedošlo, nevznesla. I pokud by tedy zdejší soud přisvědčil tomu, že byl

v posuzované věci převážen sypký materiál, z logiky věci tato skutečnost nesouvisí s vynaložením úsilí žalobkyní.

22. Zdejší soud ještě dodává, že zproštění objektivní odpovědnosti za přestupek má povahu výjimky z pravidla; jeho účelem je zabránění sankcionování v případech, kdy by to odporovalo jeho smyslu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2015, č. j. 5 As 10/2015-27).
23. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec těchto uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by atakovala zákonnost napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud tedy žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

V. Náklady řízení

24. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, a proto jí nenáleží právo na náhradu nákladů řízení, to by náleželo procesně úspěšnému účastníkovi – žalovanému. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovanému v souvislosti s řízením vznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto mu náhrada nákladů řízení nebyla přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 12. června 2024

Petr Šebek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. P.